

Державно-приватне партнерство як чинник регіонального розвитку

І.А. Островський, к.е.н.

*Харківська національна академія міського господарства
61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12*

Проблеми українських міст, що готуються до Чемпіонату Європи з футболу 2012 р., актуалізували пошук заходів щодо оптимізації інвестування і підсумкового виконання зобов'язань перед Європейським об'єднанням футбольних асоціацій. Позитивний досвід спирається на практику партнерських відносин державних і приватних суб'єктів господарювання як інституціонального феномена, котрий об'єднує соціально-економічні, юридичні, культурно-історичні та інші складові.

Інститут державно-приватного партнерства тільки починає використовуватися в Україні, хоча достатньо розповсюджений у світовій практиці для будівництва і управління об'єктами інфраструктури. Розвиток інфраструктури є, з одного боку, тактичним антикризовим заходом, з іншого боку, - стратегічним кроком, що забезпечує довгострокове економічне зростання. Масштабні інфраструктурні проекти дозволять поживити металургію, будівельну галузь, сектор послуг і творитимуть нові робочі місця у короткостроковій перспективі. У довгостроковому періоді саме розвинута інфраструктура може стати прискорювачем, каталізатором економічного піднесення. Навпаки, недостатньо розвинута інфраструктура перешкоджає використанню транзитного потенціалу країни.

Для Харківщини скорочення транзитних можливостей суперечливо впливає на подальший розвиток. По-перше, прикордонне розташування нашої області є суттєвою регіональною перевагою перед внутрішніми областями держави, починаючи з інвестиційної привабливості. По-друге, саме прикордонний статус дозволяє пом'якшити проблему безробіття. По-третє, Харків, Куп'янськ, Красноград, Лозова як вузлові транспортні центри суттєво залежать від обсягів транзитних потоків.

Важливим кроком розвитку партнерських відносин держави і

недержавних суб'єктів господарювання повинно стати спрощення регуляторного середовища діяльності. За даними рейтингу Doing Business 2010, що ранжирував 183 країни світу, наша держава має 142 місце за простотою ведення бізнесу і 181 місце за простотою дозвільної системи у будівництві. Середній термін отримання всіх дозволів для початку будівництва складає 2,5 роки, починаючи з виділення земельної ділянки під забудову. Таке масивне бюрократичне навантаження особливо неприйнятне під час кризи, коли виграш часу є важливою конкурентною перевагою.

Налагодженню партнерських відносин між державою і приватним бізнесом підштовхує скрутна фінансова ситуація як на мікро-, так і на макрорівні. Дефіцит інвестиційних ресурсів та відповідне скорочення інвестування, окрім України, відчувають більшість країн світу. Як наслідок, обсяги інвестицій в основний капітал за 2009 рік реально скоротились майже на 50% по відношенню до відповідного періоду 2008.

Потенційно наша країна, володіючи значним внутрішнім ринком, розгалуженим промисловим і сільськогосподарським потенціалом, багатими та різноманітними природними ресурсами, а також вигідним геополітичним розташуванням, може стати одним із провідних європейських реципієнтів інвестицій. Україною успадкована потужна інфраструктура виводу добутої сировини, металів, хімічних добрив та зернових на світові ринки. Це нафто- і газопроводи, портове господарство, залізниця тощо. Водночас в Україні поки що невисока порівняно з розвиненими країнами частка оплати праці у ВВП. Регіони держави здатні абсорбувати додатковий капітал, маючи, по-перше, людські ресурси (трудові, управлінські, адміністративні), що володіють навичками, необхідними для перетворення заощаджень у реальні інвестиції, по-друге – ефективний платоспроможний попит на продукцію. Лише в цьому випадку реалізуються плани ресурсозбереження, ефективності виробництва, випуску конкурентоспроможної продукції на внутрішньому і світовому ринках.